

Vážení kolegové,

s radostí se pouštím do psaní prvního newsletteru **České loutnové společnosti**. Ta sice oficiálně vznikla již v roce 2018, ale kvůli mnoha aktivitám se mi na napsání první oficiální zprávy do světa dostalo času až nyní.

Tedy, v roce 2018 po letech konečně uzrál čas, aby se našemu kulturnímu dědictví týkajícího se loutny a jí příbuzných nástrojů dostalo oficiálního zastřešení. Věřím, že jsme se nemýlili a pod jednou střechou si své místo najdou amatéři i profesionálové, teoretici i praktici, notové edice i objevné články, koncerty i kurzy, učitelé i žáci.

Česká loutnová společnost (ČLS) si klade za cíl zajišťovat jednak chod a realizaci projektů pro české loutníky na českém území, zároveň ale bude zprostředkovávat informace o české loutně (o její historii i současnosti) ze zahraničních zdrojů a pro zahraniční zájemce.

Aktivít plánujeme opravdu hodně, některé z nich již plně realizujeme, jiné nadále "pouze plánujeme". Více informací bude průběžně přidáváno na naše webové stránky **LUTE.CZ**.

Asi nejdůležitější je v současnosti vybudovat stabilní a aktivní členskou základnu. Bude proto skvělé, přispějete-li vlastními návrhy na aktivity společnosti i na to, jak byste mohli sami přispět k jejímu chodu. Členský příspěvek v roce 2019 byl 450 Kč a jeho výše zůstává stejná i pro rok 2020.

Osobně se domnívám, že ČLS má za úkol spojovat tři důležité elementy:

- **praxe** (výuka, koncertování)
- **teorie** (stará hudba je definována propojením praxe a poznání historických skutečností a jejich uvádění do praxe poznávání loutnových pramenů spojených s naším geografickým prostorem a prezentace výsledků českých badatelů a jejich ediční práce)
- **lidé** (sdružování členů, popularizace, rozšiřování členské základny, kontakty mimo společnost – k jiným skupinám, jako např. rozsáhlé skupině hráčů na kytaru)

To vše se uskutečňuje pod hlavičkou celosvětově rozpoznatelné obchodní značky – **ČESKÁ LOUTNA**. Toto spojení okamžitě evokuje představu o konkrétním období, skladatelích a stylu hudby. V očích celosvětové odborné veřejnosti má dobrý zvuk, ale i široká veřejnost si jej ihned spojí s Michnovým známým cyklem.

Současně jde ale vlastně o paradox: obě slova "Česká" i "Loutna" neoznačují úplně přesně obsah i rozsah poslání naší společnosti – ten ČLS výrazně překračuje.

ČESKÁ

ČLS má širší geografický záběr. Již od počátku se jedná o společnost československou (účast slovenských loutníků je vzhledem k prozatím nízké *proloutnovanosti* populace vlastně stoprocentní) - je to logické vzhledem k naší jazykové i společenské příbuznosti. Zároveň regionální označení (Země Koruny české) historicky (v době loutnové) zahrnovalo i Slezsko, takže tamější loutnový odkaz (Weiss, le Sage de Richée, Reusner) nám není úplně cizí. V současnosti navíc v Polsku není instituce, která by zastřešovala loutnové aktivity, proto ČLS může směle sloužit jako platforma i pro naše slezské kolegy.

LOUTNA

Jde o zavádějící termín. Slovo označuje jeden nástroj (v dnešním slovníku dále diferencovaný na loutnu renesanční, barokní, 6tisborovou, 10tisborovou atd...), ale současně označuje celou širokou rodinu loutnových nástrojů (theorba, mandora, ...) a zahrnujeme sem i nástroje jiné než loutnové konstrukce (kytara, vihuela, orpharion, cistra, ...) - zkrátka všechny historické drnkací nástroje se strunami na hmatníku (tedy ne gamby ani harfy). Předmětem budoucí debaty bude, zda a nakolik do našich aktivit zahrnout i rozsáhlou oblast světa romantické kytary – zde se již stýká hledisko historické autenticity a postmoderní exploatace historizujícího přístupu k hudbě – dělicí čára je dost nejasná a současně oblast velice rozsáhlá. V neposlední řadě je třeba zmínit, že slovo loutna v sobě neskrývá pouze loutnový repertoár sólový, ale i komorní, realizaci *bassa continua* a skladby nepsané (oblast improvizace). Slovo loutna zkrátka označuje celou tuto škálu nástrojů a jejich použití.

SPOLEČNOST

Náplň tohoto slova nespočívá pouze ve spolčování lidí se společným zájmem, ale také v síle, která umožňuje realizaci vlastních aktivit a vzájemnou informovanost o dění v loutnovém světě. Bude tedy sdružovat lidi v našem regionu, umožňovat jejich setkávání a sdílení zkušeností a zážitků, ale bude také tyto výstupy prezentovat navenek – k jiným skupinám a institucím a do zahraničí. Členy již nyní jsou zahraniční kolegové se zájmem o dění u nás a o naše prameny. Navázali jsme partnerství s několika významnými osobnostmi a institucemi.

ČESKÁ LOUŤNOVÁ SPOLEČNOST (ČLS) je logickým vývojem současného rozšiřování hráčské základny a neustálého zvyšování oblíbenosti, již se stará hudba u nás těší. Současně jde i o reakci na odchod významných organizátorů starohudebního života u nás, Michaely a Davida Freemanových. S nimi morálně i prakticky odešla také *Czech lute and viola da gamba society*. Po úvahách o tom, jak smysluplně navázat na tuto aktivitu a vzhledem k tomu, že tato společnost neměla právní subjektivitu, rozhodla se skupinka loutníků založit první oficiální českou loutnovou společnost.

POSLÁNÍ

Podle našich stanov je účelem a hlavní činností ČLS "vzdělávání, výzkum a propagace v oblasti loutnové hudby a hudby pro příbuzné nástroje." Posláním ČLS je zkrátka péče o naše loutnové dědictví formou bádání, přednášek, ediční činnosti a propagace loutnové hudby u nás skrze praktické vedení zájemců o loutnovou hudbu prostřednictvím informačních a pedagogických materiálů, výukou a zápůjčkami hudebních nástrojů, organizací kurzů, koncertů, společných vystoupení členů a obecně jejich sdružováním. Cílů společnosti bude dosahováno také směrem do světa – formou aktivní prezentace českého loutnového umění historického i současného v zahraničí.

PODPORA

Do této chvíle vznik a činnost podpořily a aktivní účast přislíbily významné osobnosti našeho loutnového světa jako Jiří Tichota, Stanislav Juřica, Miloslav Študent, Jiří Čepelák a další. ČLS byla také uznána ze strany Společnosti pro starou hudbu, a mimořádnou reakcí ČLS obdržela také od Britské loutnové společnosti, která ČLS uznala za nástupkyni CLVDGS, požádala o členství v ČLS a poskytne ČLS mimořádný prostor v rámci svých materiálů. Aktivní spolupráce je navázána také s loutnovými společnostmi v USA, Německu a Rakousku, stejně jako s kolegy z Polska a Slovenska.

AKTIVITY, které ČLS plánuje realizovat nebo již realizuje:

EDIČNÍ ČINNOST

Plány máme veliké, jejich realizace je však velice náročná.

- **ROČENKA ČLS s názvem Česká loutna**

Celá ročenka, která bude koncipována jako odborný časopis, bude – stejně jako předmluvy a ediční zprávy a ostatní materiály publikované ČLS – dvojjazyčná (CS/EN) se simultánním tokem textu. První číslo doposud nevyšlo. O obsahu a edičním plánu budeme dopředu informovat.

- **EDICE loutnové hudby a hudby pro příbuzné a související nástroje**

V již připraveném edičním plánu figurují jak reediční tituly, tak tituly, které shodou nepříznivých okolností nebyly vydány a samozřejmě nové tituly. Typicky budou mít edice muzikologickou formu, tj. přepis tabulatury (ev. faksimile) s transkripcí do dvojlínkové osnovy dle mezinárodního standardu a samostatnou hráčskou edici –

tedy pouze přepis tabulatury uspořádané do proveditelného celku. V roce 2019 byla klíčová práce na edici Codexu Jacobides.

● ZPRAVODAJ

Zpravodaj je plánovaný elektronický věstník, který bude informovat o dění v ČLS a jejích akcích. Rozesílán by měl být emailem dle potřeby. Momentálně jej zastupuje webová stránka.

WEBOVÉ STRÁNKY

Webové stránky kromě informací běžného charakteru budou obsahovat také katalogy, tvořené živými dokumenty mapujícími české loutnové umění. Členové budou mít na stránkách také prostor pro vlastní prezentaci a prezentaci svojí činnosti a akcí, stejně tak jako možnost napsat odborný nebo jinak zajímavý článek či zaskočit do elektronické knihovny.

PŮJČOVÁNÍ NÁSTROJŮ

ČLS zapůjčí nebo zprostředkuje zápůjčku drnkacích nástrojů těm členům, kteří z různých příčin nemají k dispozici vlastní nástroj. Jejich seznam a podmínky zapůjčení budou zveřejněny na webu.

KURZY A PEDAGOGICKÉ AKTIVITY

Snažíme se kontinuálně zabezpečovat kurzy a mistrovské třídy loutnové hudby jak pro začátečníky, tak pro pokročilé hráče pod vedením kvalitních pedagogů od nás i ze zahraničí. Jsme připraveni i ke koordinaci a spolupráci v této oblasti s SSH a dalšími subjekty. ČLS si klade za cíl podporovat rozšíření možností studia loutny a příbuzných nástrojů na školách všech typů a zprostředkovávat pro ně metodickou podporu.

LOSÝ: 300

Příprava oslava 300. výročí úmrtí J. A. Losyho v srpnu/září 2021. Konference, výstava dokumentů, koncerty, speciální edice.

KNIHOVNA

ČLS má a bude nadále budovat digitální i fyzickou knihovnu. Seznam knih bude na webu, elektronické tituly budou dostupné v členské sekci.

BOHEMIAN LUTE ORCHESTRA

Je společnou aktivitou členů ČLS, ideově navazuje m. j. na orchestrální aktivity kytaristy a loutnisty Aloise Menšíka. První vystoupení proběhla v říjnu 2018 a i nadále je BLO aktivním tělesem.

Přeji vám všem krásné chvíle s loutnou i bez ní; ať už to bude příjemné snění o dávných časech, kdy loutna zněla na každém rohu, či tvoření loutnové přítomnosti a budoucnosti. Na setkání při některé z mnoha příležitostí v rámci České loutnové společnosti či mimo ni se těší.

Jan Čížmář

